

עפ"ג 54274/12/20 - פיראס ואשאחי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
עפ"ג 54274-12-20 ואשאחי נ' מדינת ישראל 13 מאי 2021

בפני הרכב כב' השופטים:
י. גריל, שופט עמית [אב"ד]
א. אלון, שופט
א. בולוס, שופט
המערער:

פיראס ואשאחי
ע"י ב"כ עוה"ד חלי גראו-גלבווע
מטעם הסנגוריה הציבורית

נגד
המשיבה:

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה
ע"י ב"כ עוה"ד שרון איל

הודעת ערעור מיום 24.12.20 על פסק-דין של בית-משפט השלום בחיפה (כב' השופטת, ס. הנשיא טל תדמור-זמיר) מיום 10.11.20 ב-ת"פ 10827-02-19.

פסק דין

השופט א' בולוס:

ערעור על הכרעת הדין מיום 4.8.20 וגזר דין מיום 10.11.20 שניתנו בבימ"ש השלום בחיפה (סגנית הנשיאה כב' השופטת טל תדמור - זמיר) בת"פ 10827-02-19.

כתב האישום

- ביום 5.2.19 הוגש כנגד המערער, יליד 5.11.96, כתב אישום במסגרתו יוחס לו ביצוע עבירת איומים, בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **חוק העונשין**).
- עפ"י כתב האישום, ביום 9.12.18 בסמוך לשעה 22:51, המערער התקשר למוקד 100 במשטרה ואיים על המודיעה המשטרתית שלא כדין בפגיעה בחייו ובגופו של השוטר ליאור דהן (להלן: **השוטר ליאור**), באומרו הדברים שלהלן:

"כן צאקלקה שלכם, נוסע אחרי עם וינקרים מצפצף לי מדליק לי אורות ודרך אגב אני עם קטנוע וכל הכביש אני בעליה רטוב יש שם בויב מפוצץ, ואני זו הצידה כמעט דפק אותי שמה ומה עוד אומר לי זוז יא בן זונה, אז תגידי לו קוראים לו ליאור דהן ותגידי לו את אמא שלו אני אזיין ותעבירי לו אני קוראים לי פיראס וושאחי גר בהרצליה 30 בחיפה קומה שלישית, סבבה תעבירי לו את אז אני אומר לך... תרשמי את תגידי לו שעוד פעם הוא עושה דבר כזה באמא שלי אני מכיר אותו לא אישית אבל מכיר אותו כאילו".
במעשיו אלה, כך נטען בכתב האישום, המערער איים על המודיעה המשטרית בפגיעה שלא כדין בגופו של השוטר ליאור בכוונה להפחידו או להקניטו.

ההליכים בפני ביהמ"ש קמא

3. המערער כפר במיוחס לו בכתב האישום. לאחר ניהול הליך הוכחות והגשת סיכומי הצדדים, במסגרתם טען המערער, בין היתר, כי לא הוכח קיומו של יסוד נפשי ולחילופין להגנת "זוטי דברים" - ניתנה ביום 4.8.20 הכרעת הדין שבגדרה המערער הורשע בעבירת האיומים שיוחסה לו בכתב האישום.
 4. מיד לאחר מסירת הכרעת הדין, המערער, באמצעות ב"כ, עתר להפניית עניינו לשירות המבחן. ב"כ המערער הבהירה כי תסקיר שירות המבחן דרוש לשם בחינת אפשרות ביטול הרשעתו של המערער. בהחלטה שניתנה בסוף הדיון ביהמ"ש קמא דחה בקשה זו נוכח עברו הפלילי של המערער - על עבר זה אעמוד בהמשך הדברים.
 5. למרות האמור, במסגרת טיעוני הצדדים לעונש, ב"כ המערער חזרה ועתרה לביטול ההרשעה, אלא שבקשה זו נדחתה בגזר הדין שניתן, כאמור, ביום 10.11.20 - החלטה העומדת במוקד ערעור זה.
 6. אציין, כי במקור המערער השיג בהודעת הערעור כנגד הרשעתו שבהכרעת הדין וגם כנגד מסקנת ביהמ"ש קמא שבגזר הדין הדוחה את בקשתו לביטול ההרשעה. במסגרת הדיון שהתקיים לפנינו ביום 4.2.21 המערער חזר בו מהערעור על הכרעת הדין, ומיקד את ערעורו בטענתו לפיה בימ"ש קמא טעה במסקנתו כי אין לבטל את הרשעת המערער.
- לאור זאת, בהמשך הדברים, אציג את נימוקי ביהמ"ש קמא וטענות הצדדים בזיקה למחלוקת יחידה זו הטעונה הכרעתנו.

גזר הדין

7. כפי שהקדמתי, בהכרעת הדין קבע בימ"ש קמא כי המאשימה הוכיחה כדרוש הן את היסוד העובדתי והן את היסוד הנפשי של עבירת האיומים. כן בימ"ש קמא דחה את טענת ההגנה שהעלה המערער בדבר "זוטי דברים" בהתאם לסעיף 34 לחוק העונשין והרשיעו בעבירת האיומים.
8. בגזר הדין ביהמ"ש קמא נדרש לשאלת ביטול הרשעת המערער. בימ"ש קמא סקר את ההלכה לפיה רק במקרים יוצאי דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה ובין חומרתה של העבירה, יפטור ביהמ"ש את הנאשם מהרשעה בהתאם להלכה שנקבעה בע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**

(21.8.97) (להלן: **הלכת כתב**). בימ"ש קמא הדגיש, כי ראשית יש לבחון אם סוג העבירה ונסיבותיה מאפשרים להימנע מהרשעה מבלי לפגוע מהותית בשיקולי ענישה; ושנית, יש לבחון האם הרשעת הנאשם תפגע פגיעה חמורה בשיקומו; תוך התייחסות לשיקולים נוספים כגון נסיבות ביצוע העבירה ותוצאותיה, יחס הנאשם לעבירה והשפעת ההרשעה על הנאשם ותפקודו הנורמטיבי בחברה.

בימ"ש קמא הוסיף, כי פסיקת בית המשפט העליון בנושא הינה עקבית ולפיה הימנעות מהרשעה היא בגדר "חריג שבחריגים". עוד צוין, כי על הנאשם להוכיח קיומו של נזק מההרשעה באופן שהפגיעה הצפויה בעתיד הנאשם אינה שקולה לתועלת הציבורית שתצמח מהרשעתו ואין להסתפק בתרחיש תיאורטי, אלא יש להצביע על קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי אשר צפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה.

9. לגופו של עניין נקבע, כי המקרה דנן לא נמנה על המקרים החריגים בהם ניתן להימנע מהרשעה.

אמנם, כך קבע ביהמ"ש קמא, עבירת האיומים מאפשרת להימנע מהרשעה, אולם איומי המערער כוונו כלפי שוטר ויש בכך נסיבות לחומרה. הימנעות מהרשעה בנסיבות אלו עלולה להעביר מסר שגוי לציבור לפיו ניתן להבליג או למחול על פגיעה פוטנציאלית בשוטרים.

נקבע, כי המערער לא הוכיח שהרשעתו תגרום לו לנזק מוחשי וקונקרטי. המערער לא תמך טענתו זו בראיה כלשהיא ולא גיבה את החשש שהביע לפיו הרשעתו תמנע את שילובו בשוק העבודה - שנותר בגדר חשש בעלמא. המערער הגיש מכתבי המלצה לרבות ממעבדיו, אלא שממכתבים אלה לא ניתן ללמוד כי ההרשעה תוביל לסיום או לפגיעה בהעסקתו - ואם הייתה פגיעה כלשהיא, הרי נוכח טיב מעשי המערער, המדובר הוא בפגיעה שהינה תוצאה סבירה בנסיבות העניין ואינה מצדיקה הימנעות מהרשעה.

10. ביהמ"ש קמא דחה את טענת המערער לפיה בשל היותו "בגיר - צעיר", מתאימת הדרישה להוכחת נזק קונקרטי. נקבע, כי המערער, שהיה בן 22 במועד ביצוע העבירה, אינו נמנה על קבוצה זו ואף כאשר מדובר בקטין, אין הוא פטור מהדרישה להראות כי ההרשעה תוביל לפגיעה מהותית בעתידו או בשיקומו.

11. ביהמ"ש קמא הוסיף, כי באשר ליתר הנימוקים שעומדים בבסיס הבקשה לביטול ההרשעה כגון חלוף הזמן מביצוע העבירה, הבעת חרטה, נסיבות אישיות ומכתבי המלצה שהמערער הציג - לא מצדיקים ביטול ההרשעה אלא אך להקלה בעונשו של המערער לאחר הרשעתו.

לאור כל האמור, בימ"ש קמא לא שוכנע כי הרשעת המערער תגרום לו נזק קונקרטי ודחה את בקשתו לבטל את הרשעתו.

12. באשר לעונש, לאחר סקירת מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה בימ"ש קמא מצא כי מתחם העונש הינו בין מאסר מותנה עד למספר חודשי מאסר בפועל. בקביעת עונשו של המערער, ביהמ"ש קמא הזכיר את הרשעתו בביהמ"ש המחוזי לנוער כשהיה קטין בשתי עבירות שוד וקשירת קשר לעשות פשע (עבירות מיום 14.10.13, והרשעה מיום 15.7.14), אשר מועד התיישנותן הוא 14.7.20. לאחר שביהמ"ש קמא נתן את

דעתו להרשעה זו, לנסיבותיו האישיות ולהבעת החרטה, הוא דן את המערער למאסר על תנאי למשך שנה כאשר התנאי הוא שהמערער לא יעבור עבירה הכוללת יסוד של איומים.

טענות הצדדים בערעור

13. המערער טען בהודעת הערעור ובמסגרת הדיונים שהתקיימו לפנינו, כי בימ"ש קמא שגה בקביעה כי הימנעות מהרשעה תעביר מסר שגוי לציבור לפיו ניתן להבליג באשר לפגיעה פוטנציאלית בשוטרים; בימ"ש קמא שגה עת קבע, כי המערער לא תמך את החשש לפיו הרשעתו תמנע את שילובו בשוק העבודה שכן הוא הגיש מכתב המלצה בו צוין במפורש כי המעסיק מעדיף להעסיק עובדים ללא עבר פלילי; הרשעתו הקודמת של המערער מביהמ"ש המחוזי לנוער התיישנה בשנת 2020, מכאן ברור הדבר כי הרשעתו בהליך זה תסב לו נזק רב ותפגע באפשרות שיקומו.

עוד נטען, כי בימ"ש קמא שגה עת הרשיע את המערער מתוך שיקולי הרתעה בלבד, בניגוד לתיקון 113 לחוק העונשין ומבלי שנתן משקל לשיקומו. בימ"ש קמא נימק את הותרת ההרשעה על סמך התנאים הנוקשים של הלכת **כתב**, תוך התעלמות מהמציאות המורכבת והמתפתחת בין היתר מבחינה תעסוקתית, והצורך בהגמשת התנאים של הלכת כתב ובפרט תנאי "הנזק הקונקרטי".

המערער הפנה לנסיבות חייו האישיות וטען כי הוא בן 24, המסייע רבות בפרנסת משפחתו; המערער שואף לקבל רישיון עריכת דין ולמצוא עבודה בשירות המדינה והותרת ההרשעה תחסום מסלול זה עבורו; נתוני הפתיחה של המערער אינם פשוטים, ועל כן הותרת הרשעתו ותיוגו כעברין בתיק זה, לאחר שהרשעתו הקודמת התיישנה וחייו נורמטיביים הכוללים לימודים אקדמיים, עשויה להסיט את מסלול חייו ולפגוע בהישגיו.

14. יצוין, כי בסוף אותו דיון שהתקיים לפנינו ביום 4.2.21 נעתרנו לבקשת המערער והורינו על הזמנת תסקיר מאת שירות המבחן שבמסגרתו תיבחן, בין היתר, גם האפשרות לביטול הרשעתו, שעל תוכנו אעמוד להלן.

15. לאחר קבלת תסקיר מאת שירות המבחן אפשרנו לב"כ מערער להשלים טיעון בדיון שהתקיים לפנינו ביום 29.4.21. נטען, כי המדובר בתסקיר חיובי הממליץ על ביטול ההרשעה, שכן שירות המבחן התרשם כי המערער עלה על דרך הישר והשתלב בלימודים אקדמיים. בדיון זה הוגש לעיונו אישור המלמד כי המערער התחיל לעבוד בחברת כח אדם, אישור לימודים לתואר שני בפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן וגם גיליון ציונים, ונטען כי ראיות אלו מהוות תימוכין של ממש לכך שהותרת ההרשעה מקפלת בחובה נזק משמעותי למערער.

16. מנגד, המשיבה סמכה את ידה על מסקנת ונימוקי ביהמ"ש קמא וטענה, כי המערער לא נטל אחריות על מעשיו, ניהל הליך הוכחות והורשע, הגם שלא הניח תשתית שתבסס את טענתו לקיומו של נזק ביחוד נוכח עברו הפלילי, ומכאן יש להותיר את ההרשעה על כנה.

תסקיר שירות המבחן

17. בהתאם לתסקיר שהוגש ביום 20.4.21, המערער רווק בן 25, סטודנט לתואר שני במשפטים; למערער הרשעה אחת קודמת בגין ביצוע שוד וקשירת קשר לביצוע פשע, עליה חלה התיישנות בתאריך 14.7.20.

בעקבות הרשעה זו נשא המערער בעונש מאסר באמצעות עבודות שירות במשך 6 חודשים לצד צו מבחן למשך שנה. גורמי הטיפול שהיו בקשר עם המערער באותה תקופה התרשמו כי מדובר בנער חיובי, בעל מוטיבציה להצלחה, ללא נורמות התנהגות עברייניות מושרשות.

המערער תיאר בפני שירות המבחן את נסיבות ביצוע העבירה נשוא תיק זה. לדבריו, הוא רכב על אופנוע במסגרת עבודתו כמשלוחן, על כביש רטוב, כאשר ניידת משטרה מתקרבת אליו והוא נאלץ להיצמד לימין הדרך. לדבריו, כאשר הניידת חלפה על פניו הוא שמע את אחד השוטרים מקלל את אימו. המערער חש סכנת חיים ותחושות של תסכול, כעס וחוסר אונים ולכן בסערת הרגשות בה היה, יצר קשר עם המוקד המשטרי כדי להלין על השוטרים ובמהלך השיחה התקשה לשלוט בכעסו ולכן אמר את הדברים המיוחסים לו. בהתאם לדבריו שנמסרו בפני שירות המבחן הוא מבין את הפסול שבמעשיו ומביע חרטה על הדברים שנאמרו על ידו.

18. שירות המבחן התרשם, כי המערער השקיע מאמצים לתפקד באופן יציב וחיובי במישורי חייו השונים; בעקבות תהליך שיקומי שעבר בגיל ההתבגרות במסגרת שירות המבחן לנוער, המערער הצליח לערוך שינויים חיוביים בחייו; המערער ממוקד בהשגת מטרות חיים ומנהל אורח חיים נורמטיבי. שירות המבחן התרשם, כי מעשיו בעבירה נשוא תיק זה נבעו מתחושות של תסכול, כעס וחשש מפגיעה בשלומו וכן ממידת החשיבות שייחס לכבודה של אימו. שירות המבחן התרשם, כי המערער לא התכוון לאיים אלא להלין על התנהגות השוטרים אך דבריו הסלימו במהלך השיחה; המערער מבטא חרטה כנה ומבין את הפסול במעשיו וכן ההליך המשפטי והשלכותיו על עתידו המקצועי מהווים גורם הרתעתי משמעותי עבורו.

19. לסיכום, שירות המבחן סבור כי עונש של ביצוע עבודות של"צ עשוי להוות עבור המערער חלופת ענישה חינוכית ושיקומית, אשר יהיה בה בכדי להקטין סיכון להישנות ביצוע עבירות. על כן, הומלץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 140 שעות.

ביחס לביטול הרשעה, שירות המבחן המליץ לבטל את הרשעתו בדין של המערער לאור נסיבותיו האישיות ועל מנת לעודד את המערער להמשיך תפקוד תקין.

דין והכרעה

20. ביהמ"ש מוסמך שלא להרשיע נאשם אשר נמצא כי ביצע את העבירה או לבטל את הרשעתו. אולם סמכות זו הינה חריג לכלל לפיו הליך פלילי מסתיים בהרשעה או בזיכוי כקבוע בסעי' 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ואותה יש להפעיל במשורה: "**עוד נקבע שיש להימנע מהרשעה רק בנסיבות יוצאות דופן, כאשר היחס בין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה לבין חומרת העבירה והתועלת של ההרשעה לאינטרס הציבורי אינו סביר. מכאן, שהאפשרות לא להרשיע מיועדת לעבירות שאינן חמורות, ולנאשמים בעלי פוטנציאל שיקום משמעותי**" (דנ"פ 8062/12 מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, פסקה 15 לחו"ד השופט גרוניס (2.4.15)).

21. בהתאם להלכת כתב סמכות זו ניתן להפעיל בהתקיים שני תנאים מצטברים; הראשון, כאשר ההרשעה עלולה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם; והשני, כאשר סוג העבירה מאפשר לוותר על הרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים ובתועלת הציבורית שבהרשעה: "**... הנוגעת לתכליות של הרתעת היחיד**

והרבים, להעברתו של מסר המוקיע את דבר העבירה ואת מבצעו, ולהקפדה על מדיניות ענישה אחידה המקדמת את יסודות השוויון והוודאות." (ע"פ 9150/08 **מדינת ישראל נ' ביטון**, פסקה 7 (23.7.2009)). ביישום מבחנים אלה חשוב לנקוט בזהירות, שכן הימנעות מהרשעה או ביטולה, כפי שהקדמתי, הם חריג לכלל המחייב הרשעה - חריג החותר תחת שיקולי הגמול וההרתעה וגם פוגע בעיקרון השוויון בפני החוק (ע"פ 2796/03 **ביבס נ' מדינת ישראל**, פסקה 25 (5.7.04)).

22. בשורה ארוכה של פסקי דין ביהמ"ש העליון הצביע על שיקולים רבים ומגוונים ואף עוצבו מבחני עזר ליישום ההלכה שנקבעה בעניין **כתב** (להרחבה ראו: ע"פ 9893/06 **אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל**, פסקאות 10-11 (31.12.07); ע"פ 5985/13 **הראל אבן נ' מדינת ישראל**, פסקאות 6 ו-7 (2.4.14)). אך בצד זאת, בית המשפט העליון חזר והדגיש רבות כי הלכה זו שרירה וקיימת ואין אף שינוי במבחנים שנקבעו בגדרה לבחינת שאלת ההימנעות או ביטול ההרשעה (רע"פ 6819/19 **פליקס סרוסי נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 והאסמכתאות שם (18.10.19)).

23. עוד חשוב להזכיר, כי עול ההוכחה מוטל על הנאשם ולשם הוכחת התנאי הראשון לעניין קיומו של נזק ופגיעת ההרשעה בשיקומו, עליו להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי בסיכויי השיקום ואותו לבסס באמצעות תשתית ראייתית משכנעת (רע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (10.11.2014); רע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1439/13 **קשת נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (4.3.2013); רע"פ 8627/12 **הנסב נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (31.12.2012)).

אחרי סקירה תמציתית זו להלכה, נחזור לענייננו.

24. הימנעות מהרשעה בעבירת איומים אפשרית ותלויה בטיב האיומים ובנסיבות ביצוע העבירה. במקרה זה כפי שביהמ"ש קמא ציין בגזר הדין, הפניית האיומים כלפי שוטר הינה בהחלט נסיבה לחומרה, וביטול הרשעה במקרה זה עלול להתפרש כזלזול והפקרת ביטחון ושלוש עובדי הציבור בכלל והשוטרים בפרט. מכל מקום, בענייננו אין צורך להרחיב וגם לא להכריע בשאלה זו, שכן המערער כשל בהוכחת קיומו של נזק מוחשי וחמור אשר עלול להיגרם לו בעקבות הרשעתו.

25. כבר הקדמתי כי הנטל בהוכחת קיומו של נזק מוטל על המערער, ואין להסתפק בתרחיש תיאורטי גם לא בהשערות, ויש להצביע על קיומו של נזק חמור וברור אשר צפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה. במקרה זה המערער סמך בטיעונו על לימודיו לתואר שני למשפטים, על עבודתו ועל מסקנותיו של שירות המבחן.

26. אין חולק כי המערער לומד לתואר שני במשפטים באוניברסיטת בר אילן, וגם אם בכוונת המערער לעסוק בעתיד במקצוע של עריכת דין: " .. אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתה של המבקשת לשמש עורכת דין, יש להותיר את הדין בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעסוק במקצוע מסוים, מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים לכך...". (רע"פ 923/19 **פלונית נ' מ"י**, פסקה 8 (2.4.19)).

זו ההלכה לפיה גם אם ההרשעה עלולה לפגוע בסיכויי הנאשם לעסוק במקצוע מסוים כעצמאי או שכיר גם בשירות המדינה, יש להותיר את ההכרעה בדבר בידי הגורם המוסמך. משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעיסוק מסוים, מן הראוי כי הדבר ייבחן על ידי הגוף בעל הידע, הניסיון והסמכות. כך נקבע לעניין נאשם המעוניין לעסוק ברפואה (רע"פ 5018/18 **בוגלו נ' מדינת ישראל** (21.10.18); רע"פ 5100/14 **ד"ר אחמד מסארווה נ' מדינת ישראל** (28.7.14); וגם באשר לנאשם שלמד רוקחות (רע"פ 654/13 **פאדי אבו בכר נ' מדינת ישראל** (26.2.13); או באחר שעבר הכשרה כמתווך במקרקעין (רע"פ 1240/19 **עופר בר לוי נ' מדינת ישראל** (24.3.19); העובד בשירות המדינה ככבאי (רע"פ 5861/11 **יצחק דניאל נ' מדינת ישראל** (18.8.11); ואף כקצין ומפקד בצה"ל (רע"פ 5478/19 **נטע לוי נ' מדינת ישראל** (25.8.19).

27. כזכור, שירות המבחן בתסקירו המליץ לבטל את ההרשעה. נוכח חשיבות הדברים אביא אותם במלואם: **"ביחס לביטול הרשעתו בדין, שקלנו את נסיבות העבירה, את התיישנותה של הרשעתו הקודמת מבית המשפט המחוזי לנוער, ואת תפקודו המסתגל והתקין במישורי חיי השונים. כמו גם, שקלנו את גילו הצעיר, את היותו סטודנט למשפטים ואת דיווחיו כי הרשעה בדין תפגע באפשרויות התעסוקה שלו בעתיד. בהתאם לכך, ועל מנת לעודד אותו להמשיך תפקוד תקין, נמליץ לבטל את הרשעתו בדין."** מתברר כי שירות המבחן לא הצביע על אף נזק, לא כל שכן נזק מוחשי וברור. האפשרות לפגיעה בתעסוקה מקורה בדיווחיו של המערער עצמו - דיווח המבוסס על הנחות והשערות בעלמא וללא אף בסיס. אף יתרה מכך: **"בתסקיר שירות המבחן ובנימוק להמלצתו לאי ההרשעה, אין כל התייחסות לנזק קונקרטי שעלול להיגרם למבקש וכל שמופיע שם הוא חשש ערטילאי לקיומו של נזק שהוא מנת חלקו של כל מי שמורשע בפלילים "שעשוי להיפגע בעתיד בגין הרשעה פלילית". גם בפני הערכאות קמא לא הונחה תשתית ראייתית שתוכל לתמוך בטענתו של המבקש כי עלול להיגרם לו נזק קונקרטי"** (רע"פ 5949/17 **משה אמר נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (25.7.17).

28. חיזוק למסקנתי אני גם מוצא בעברו הפלילי של המערער אשר נוטל במידה רבה מעוצמת טענתו לקיומו של נזק דווקא בעקבות ההרשעה בה עסקין. בהקשר זה חשוב להדגיש, כי אנו ערים לכך כי קיומו של עבר פלילי הינו שיקול, ולעיתים אף מכריע, בבחינת בקשתו של נאשם לביטולה של הרשעה. זהו שיקול חשוב, אולם כמו שהיעדר עבר פלילי לא מצדיק לכשעצמו הימנעות מהרשעה (רע"פ 3589/14 **שרון לוזון נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (10.6.2014), כך גם קיומו של עבר פלילי, ביחוד שהתיישן, לא מוביל באופן מיידי ובכל מצב לדחיית הבקשה (9150/08 **מדינת ישראל נ' איתמר ביטון**, פסקה 7 לחו"ד השופט לוי ז"ל (23.7.09); ע"פ 9893/06 **אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל**, פסקאות 10-11 (31.12.07).

מכאן, למרות עבר פלילי זה שהתיישן, כדי לא לחסום את דרכו של המערער בעתירתו לביטול ההרשעה וגם על מנת שהתמונה לפני הכרעתנו תהיה שלמה ובהירה, נעתרנו לבקשת המערער והוזמן תסקיר מאת שירות המבחן. אולם, כפי שהקדמתי, לבד מההמלצה שבסוף התסקיר, שכמובן אינה מחייבת, לא הונחה תשתית שבכוחה להקים או למצער לחזק את טענתו של המערער לקיומו של נזק מוחשי וקונקרטי בעקבות ההרשעה.

הווה אומר, למרות עברו הפלילי, ומשום שמעידה זו התרחשה כשהיה קטין, העבירות התיישנו ונראה כי המערער עלה על דרך הישר, לומד לתואר שני ועובד, היינו נכונים לשקול ביטול ההרשעה לו הוכח שההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של המערער, ומכאן גם נעתרנו לבקשתו לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן שבגדרו תיבחן האפשרות לביטול ההרשעה.

29. אכן, כפי שטען המערער, יש ליתן משקל לגילו הצעיר, אלא שזהו שיקול אחד מיני רבים והוא רחוק

מלהיות מכריע (ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (31.12.07). נכון הדבר, כי לעיתים ניצב בדרכם של נאשמים צעירים שלא בחרו במקצוע או נמצאים בתחילת דרכם המקצועית קושי בהוכחת קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי - קושי שראוי ונכון להתחשב בו. אולם, בהיעדר נזק לנתון זה אין השלכה, או למצער משקלו זניח באשר לשאלת ביטול ההרשעה : "**אין מקום להניח כי כל הרשעה של קטין צפויה לפגוע, מניה וביה, באופן מהותי באפשרותו להשתקם ולפיכך גם לגבי קטין, לא מתייתרת הדרישה להראות כי צפוי לנאשם נזק קונקרטי. זאת, חרף מעמדם של שיקולי השיקום, אשר זוכים למשקל מיוחד במסגרת שיקולי הענישה של קטינים**" (רע"פ 2180/14 **שמואלי נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (26.4.2014)). כך באשר לקטין והדבר נכון ביתר שאת בעניינו של מערער הצעיר בשנים.

הגיל כמו יתר הנסיבות המקלות עליהן עמד ביהמ"ש קמא בגזר הדין, לרבות נטילת האחריות, כולן נסיבות מקלות אשר בכוחן להצדיק הקלה והתחשבות בקביעת העונש.

30. המערער לא הרים את הנטל, שכן קיומו של נזק בעקבות ההרשעה לא הוכח כלל וכלל. במצב דברים זה, משלא הוכח ששיקומו של המערער עלול להיפגע פגיעה חמורה, ובהעדר נזק קונקרטי מוחשי, אני סבור כי אין הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור, ואציע לחברי להורות על דחיית הערעור.

א' בולוס, שופט

השופט י' גריל:

אני מסכים לפסק דינו של חברי השופט א' בולוס.

**י' גריל, שופט עמית
[אב"ד]**

השופט א' אלון:

אני מסכימה לפסק דינו של חברי השופט א' בולוס.

א' אלון, שופטת

הוחלט לדחות את הערעור, כאמור בפסק-דינו של השופט א' בולוס.

ניתן היום, ב' סיוון תשפ"א, 13 מאי 2021, במעמד הנוכחים.

א' בולוס, שופט

א' אלון, שופטת

י' גריל, שופט עמית
[אב"ד]